

Sivistystoimiala

1. Tehtävälueen kuvaus

Sivistystoimiala keskittyy omassa palvelutuotannossa lakisääteisten palvelujen järjestämiseen sekä toimii yksityisten ja kolmannen sektorin palvelutuottajien kumppanina. Toimiala tuottaa kuntalaisille henkistä kasvua ja palveluja varhaiskasvatuksen, koulutuksen, kirjaston ja kulttuurin sekä nuorisotyön palvelualoilla. Palvelut tuotetaan lähialueilla tai keskitetysti. Omaa palvelutuotantoa täydennetään tarvittaessa yksityisillä ostopalveluilla

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

SIVISTYSTOIMIALA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	TP 2024	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 909 700	-135 000	2 774 700	2 719 283	-55 417	-2,0%
MYYNITUOTOT	1 679 000	-60 000	1 619 000	1 751 741	132 741	8,2%
MAKSUTUOTOT	379 700	-75 000	304 700	308 722	4 022	1,32%
TUET JA AVUSTUKSET	833 000	0	833 000	645 212	-187 788	-22,54%
MUUT TOIMINTATUOTOT	18 000	0	18 000	13 608	-4 392	-24,4%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-37 171 353	405 000	-36 766 353	-36 002 925	763 428	2,08%
HENKILÖSTÖKULUT	-20 337 090	305 000	-20 032 090	-19 446 445	585 645	2,92%
PALKAT JA PALKKIOT	-16 767 780	254 300	-16 513 480	-16 208 192	305 288	1,85%
HENKILÖSIVUKULUT	-3 569 310	50 700	-3 518 610	-3 238 254	280 357	7,97%
ELÄKEKULUT	-3 091 450	50 700	-3 040 750	-2 825 507	215 243	7,08%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-477 860	0	-477 860	-412 747	65 113	13,63%
PALVELUJEN OSTOT	-8 737 721	40 000	-8 697 721	-8 581 461	116 260	1,34%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-707 121	0	-707 121	-858 747	-151 626	-21,44%
AVUSTUKSET	-729 100	50 000	-679 100	-591 446	87 654	12,91%
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 660 321	10 000	-6 650 321	-6 524 826	125 495	1,89%
TOIMINTAKATE	-34 261 653	270 000	-33 991 653	-33 283 642	708 011	2,08%

Sivistystoimialan vuotta 2024 hallitsi marraskuusta 2023 käynnistynyt talouden tasapainotustyö. Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa talouden tasapainottamiseen ja palveluverkkoon liittyvistä asioista. Valtuuston päätösten mukaisesti Lilliputin päiväkotia ja Luhtikylän koulu suljettiin kesällä. Syksyn aikana sivistystoimialalla valmisteltiin uuden organisaation mukaista hallintosääntöä, tiimirakenteita ja tehtäväkuvia. Syksyllä jatkettiin myös Kuivannon koulun oppilaiden oppilaaksiottoalueiden ja lähikoulujen osoittamista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi syyskuussa sivistysvaliokunnan muutosesitykset talousarvioon.

Varhaiskasvatuspalveluissa tehtiin hallinnon ja perhepäivähoidon toimintakuluihin 80 000 euron vähennys.

Opetuspalveluissa tuntikehyksestä vähennettiin 55 000 euroa ja koulunkäynninohjaajaresurssista 30 000 euroa.

Lisäksi toteutettiin 50 000 euron säästö keskeyttämällä 6.-luokkalaisten tietokonehankinnat. Nuorisopalveluissa vähennettiin nuorisopalvelupäällikön palkkakuluja 40 000 euroa, mutta toisaalta varattiin 30 000 euron määräraha nuorten aikuisten tilan kuluihin.

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluissa peruttiin tilaisuuksia ja tapahtumia. Yt-neuvottelujen tuloksena kesätyöntekijöiden ottokiellon seurauksena Kotiseutumuseo oli kesän kiinni. Taidemuseota pidettiin heinä- ja elokuussa avoinna poikkeusjärjestelyin. Kirjasto ja taidemuseo olivat poikkeuksellisen paljon suljettuina. Lainattavan kirjallisuuden hankinnoista vähennettiin 21 % talousarviossa sovitusti. Kulttuuritalon toimintojen ja palveluiden säännöllisistä lehti-ilmoituksista luovuttiin.

Sivistystoimialan toimintatuotot olivat 2,7 miljoonaa euroa, ja ne alittivat talousarvion 55 000 eurolla. Myyntituotot olivat 1,8 miljoonaa euroa, ja ne ylittivät talousarvion 133 000 eurolla. Myyntituottojen myönteinen poikkeama johtui siitä, että kotikuntakorvaukset ylittivät talousarvion 145 000 eurolla. Ylitys johtuu pääosin opetus- ja kulttuuriministeriön tekemästä korjauksesta vuoden 2024 valtionosuusrahoitukseen. Talousarviossa kotikuntakorvauksiin tehtiin 60 000 euron vähennys, koska Myrskylän 7.-luokkalaisten ei tulleet oppilaksi

Orimattilaan syksyllä 2024. Tukien ja avustusten toteuma oli 645 000 euroa, ja se alitti talousarvion 188 000 eurolla. Poikkeama johtuu siitä, että hankeavustuksia toteutui talousarvioon verrattuna 205 000 euroa vähemmän.

Sivistystoimialan toimintakulut olivat 36 miljoonaa euroa, ja ne alittivat talousarvion 763 000 eurolla. Toimintakulujen myönteinen poikkeama talousarviosta johtuu henkilöstökulujen, palvelujen ostojen ja avustusten arvioitua pienemmästä toteumasta. Henkilöstökulut olivat 19,4 miljoonaa euroa, ja ne alittivat talousarvion 586 000 eurolla. Palvelujen ostojen toteuma oli 8,6 miljoonaa euroa, mikä jäi talousarvioon nähden 116 000 euroa pienemmäksi. Avustusten toteuma oli 591 000 euroa, ja se alitti talousarvion 88 000 eurolla. Poikkeama johtuu pääosin siitä, että talousarviossa lasten kotihoidon tuen avustuksiin oli varattu 700 000 euroa, mutta avustuksien toteuma oli 583 000 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 859 000 euroa, ja se ylitti talousarvion 152 000 eurolla.

Sivistystoimialan toimintakate oli 33,3 miljoonaa euroa, ja se jäi talousarvioon verrattuna 708 000 euroa pienemmäksi.

Taktiset tavoitteet

Strateginen tavoite	Taktinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Toteuma 31.8.	Toteuma 31.12.	Tila
Elämän ja yrittämisen yhteistyöalusta	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen laaja-alaisella yhteistyöllä	Kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssi, Kouluterveyskysely, Seudullinen nuorisotyön perussuunnitelma(NUPS), Tea-viisari	Valssi-arviointikierron 2024-2025 käynnistynyt. Kouluterveyskysely tehty ja yksikkö- ja kaupunkikohtaiset toimenpiteet suunniteltu. NUPS-työ käynnistetty seudullisessa yhteistyössä. Tea-viisarityö kesken.	Valssi-arviointitulokset valmiit. Vahvuutena leikki toiminnan keskiössä, oppimisympäristöjen kehittäminen kehittämistoimenpiteksi. Kouluterveyskyselyn ja KiVa-kyselyn tuloksia on huomioitu hyvinvointityön suunnittelussa. Nuorisotyön alueellisen suunnitelman (NUPS) on valmis ja se julkaistaan keväällä 2025. TEAviisarin hyödyntämistä kehitettävä.	Toteutuu
Älykkäät ja tarvetta vastaavat palvelut	Palveluverkkoratkaisut tukemaan terveyttä, laatua ja taloutta	Kiinteistöjen investointi-/toimintakulujen karsimisessa onnistuminen vuosille 2024-2030, kiinteistöstrategian B-salkun sisältämien kiinteistöjen määrän vähentyminen, sisäilmailmoitusten määrä	Luhtikylän koulu ja päiväkotililliputti lakkautettu valtuuston 6.5.2024 päätöksen mukaisesti. Kuivannon koulun ja päiväkodin lakkauttamisen valmistelu ja lähikoulun	Luhtikylän koulu ja päiväkotililliputti lakkautettu valtuuston 6.5.2024 päätöksen mukaisesti. Kouluverkon supistamiseen liittyvää valmistelua on edistetty päätösten mukaisesti.	Toteutuu osittain

			osoittaminen etenee syksyn 2024 aikana.		
Henkilöstö - Orimattilan sydän	Henkilöstön hyvinvointi osaamisen ja pito-/vetovoiman takuuna	Henkilöstökyselyn tulokset 2023-2025. Täydennyskoulutussuunnitelmien laadinta ja toteutus.	Täydennyskoulutuksiin osallistuminen on mahdollistettu.	Henkilöstöä on osallistunut koulutussuunnitelmien mukaisiin koulutuksiin. Henkilöstökyselyn pohjalta on laadittu tarpeen mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Toteutuu osittain

Operatiiviset tavoitteet

Operatiivinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso	Toteuma 31.8.	Toteuma 31.12.	Tila
<p>1.1. Koulujen hyvinvointiohjelman kehittäminen ja hyvinvointityön edistäminen koko perusasteella ja lukiossa (Opetuspalvelut)</p> <p>1.2. Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön vahvistaminen (Opetuspalvelut)</p>	<p>1.1 Paikallisiin opetussuunnitelmiin on lisätty hyvinvointiohjelmien sisällöt ja koulujen hyvinvointivastaavien tehtäväkuvat on laadittu. Kouluterveyskyselyn tulokset otetaan huomioon hyvinvoinnin vahvistamisessa tehtävissä toimenpiteissä kaupunkisekä yksikkökohtaisesti.</p> <p>1.2. Yksikkökohtaisten opiskeluhoitoryhmien seudulliset arvioinnit on tehty. Tea-viisarin tulokset ja kouluterveyskyselyn tulokset on huomioitu yksikön yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan suunnittelussa. Perusopetuksen päihdekasvatussisällöt on päivitetty. Poissaoloihin puuttumisen malli (Päijät-Häme) on osa kouluun kiinnittymisen toimintaa ja on lisätty perusopetuksen opetussuunnitelmaan.</p> <p>1.3. Rehtorit ovat saaneet ohjausta koulun hyvinvointityön johtamiseen. Opetushenkilöstöä on koulutettu</p>	<p>1.1 Koulujen hyvinvointiohjelma on hyväksytty valiokunnassa, ja se kattaa oppilaan koko koulupolun alakoulusta lukioon. Hyvinvointiohjelma on ollut käytössä koko laajudessaan elokuusta 2024 alkaen. Hyvinvointiopettaja tukee hyvinvointivastaavien kanssa kouluilla tehtävää työtä.</p> <p>1.2. Yksikkökohtaisten opiskeluhoitoryhmien seudullisista arvioinneista on saatu palaute, ja sen pohjalta tarkennetaan lukuvuoden 2024-25 tavoitteita yhteisölliselle opiskeluhoitotyölle. Opiskeluhoitosuunnitelma tarkennuksineen on viety opetussuunnitelmaan. Säännöllinen ohjausryhmätyö tukee kouluilla tehtävää opiskeluhoitotyötä.</p>	<p>1.1 Koulujen hyvinvointiohjelma on hyväksytty valiokunnassa, ja se kattaa oppilaan koko koulupolun alakoulusta lukioon. Hyvinvointiohjelma on ollut käytössä koko laajudessaan elokuusta 2024 alkaen. Hyvinvointiopettaja tukee hyvinvointivastaavien kanssa kouluilla tehtävää työtä. Kouluterveyskyselyn ja KiVa-kyselyn tuloksia on huomioitu hyvinvointityön suunnittelussa.</p> <p>1.2. Yksikkökohtaisten opiskeluhoitoryhmien seudullisista arvioinneista on saatu palaute, ja sen pohjalta on tarkennettu lukuvuoden 2024-25 tavoitteita yhteisölliselle opiskeluhoitotyölle. Opiskeluhoitosuunnitelma tarkennuksineen on viety opetussuunnitelmaan. Säännöllinen ohjausryhmätyö tukee sekä kouluilla tehtävää yksikkökohtaista että</p>	<p>Toteutuu </p>

	hyvinvointitaitojen opettamiseen. Laaja-alaisen yhteistyön toteutumista arvioidaan opiskeluhuollon monialaisessa ohjausryhmässä säännöllisesti.		yksilökohtaista opiskeluhoitotyötä. 1.3 Hyvinvointityön johtamiskoulutus on järjestetty keväällä 2024. Säännöllisesti kokoontunut opiskeluhuollon ohjausryhmä on kokouksissaan säännöllisesti käynyt läpi laaja-alaisen yhteistyön toteutumista eri yksiköissä.	
2.1. Palveluverkkoselvitykseen ja kiinteistöstrategiaan liittyvät päätökset ja toimeenpano 2024 (Opetuspalvelut)	Tehdyillä ja toimeenpantavilla päätöksillä pystytty vähentämään kouluverkkoon liittyviä investointipaineita sekä vähentämään toimintakuluja vuodesta 2024 eteenpäin. Pitkäjänteisen ja ennakoitavan henkilöstösuunnittelun mahdollistavat palveluverkkoratkaisut 2023-2025	Kouluverkon supistamiseen liittyvää valmistelua on edistetty päätösten mukaisesti.	Kouluverkon supistamiseen liittyvää valmistelua on edistetty päätösten mukaisesti. Keväällä 2025 lakkautettavan Kuivannon koulun oppilaille on osoitettu lähikoulupaikat Vuorenmäen koulusta.	Toteutu
3.1. Selkeät palveluverkkoratkaisut tuovat ennustettavuutta henkilöstösuunnittelun opetushenkilöstön osalta (Opetuspalvelut) 3.2. Johtamisjärjestelmän edelleen kehittäminen erityisesti aineenopetusyksiköissä (Opetuspalvelut)	3.1. Henkilöstökyselyn tulokset	3.1 Palveluverkkoon liittyvä henkilöstösuunnittelu on käynnistetty. 3.2. Jokivarren koulun, Orimattilan yhteiskoulun ja Erkkolukion johtamisjärjestelmän kehitystyö on käynnissä. Tukena käytetään ulkopuolista työyhteisövalmentajaa.	3.1. Palveluverkkoon liittyvä henkilöstösuunnittelu on aktiivista. Henkilöstöä tiedotetaan tulevista muutoksista. 3.2. Jokivarren koulun, Orimattilan yhteiskoulun ja Erkkolukion johtamisjärjestelmän kehitystyö on käynnissä. Tukena käytetään ulkopuolista työyhteisövalmentajaa.	Toteutu
1.1 Nuorisopalveluiden laadun vahvistaminen paikallisesti ja seudullisesti, nuorisopalveluiden resurssin turvaaminen 2022-2023 tasolle (Nuorisopalvelut) 1.2 Päihdekasvatus vuosittaiseksi	1.1 Työn tuloksellisuutta ja laatua arvioidaan: Nuorisotyön perussuunnitelman avulla, saamme laadun arviointi ja kriteeristöä avattua. Mittaristo: Numerollinen tilastointi, kyselyt, kouluterveyskysely 1.2 Nuorisopalveluissa yhteistyössä opetuspalveluiden kanssa	1.1 Orimattila on mukana nuorisotyön alueellisen suunnitelman (NUPS) laadinnassa. Suunnitelma on edennyt alkusyksyn 2024 aikana. 1.2 Nuorisopalvelut ja opetuspalvelut ovat suunnitelleet "valintojen putki"-kokonaisuuden, joka toteutuu	1.1. Nuorisotyön alueellisen suunnitelman (NUPS) on valmis ja se julkaistaan keväällä 2025. 1.2 Nuorisopalvelut ja opetuspalvelut ovat suunnitelleet "valintojen putki"-kokonaisuuden, joka toteutui syyslukukauden 2024 aikana kaikkien 5.-6. luokkalaisten osalta	Toteutu osittain

<p>toiminnaksi (Nuorisopalvelut)</p> <p>1.3 Nuorten osallisuuden lisääminen (Nuorisopalvelut)</p>	<p>päihdekasvatus otetaan osaksi toimintalukuvuotta. Mittari: Päihdekasvatusoppitunnit ovat toteutuneet ja niiden tuloksellista onnistumista arvioidaan.</p> <p>1.3 Nuorten osallisuutta lisätään nuorisotilatoiminnoissa mm. talotoimikunnalla. Nuorten ääni pääsee enemmän ääneen mm. uuden tilan seinien maalauksessa ja sisällön suunnittelussa. Mittari: Talotoimikunta on aloittanut ja järjestänyt kokouksia, uudessa tilassa on viihtyvät aktiiviset nuoret.</p>	<p>syyslukukauden 2024 aikana kaikkien 5.-6. luokkalaisten osalta omalla koululla hyvinvointopettajan, nuoriso-ohjaajan ja Myllyhoito-yhdistyksen yhteistyönä. Keväälle 2025 on suunniteltu yläkoululaisille omat teemat "valintojen putkeen": peliriippuvuus ja liikennekäyttäytyminen.</p> <p>1.3. Talotoimikunnan perustamisessa ei ole edistytty.</p>	<p>omalla koululla hyvinvointopettajan, nuoriso-ohjaajan ja Myllyhoito-yhdistyksen yhteistyönä. Keväälle 2025 on suunniteltu yläkoululaisille omat teemat "valintojen putkeen": peliriippuvuus ja liikennekäyttäytyminen.</p> <p>1.3. Talotoimikunnan perustamisessa ei ole edistytty.</p>	
<p>2.1 Nuorten aikuisten tilan kehittäminen (Nuorisopalvelut)</p> <p>2.2 Loma-ajan toiminnan ja liikkuvan nuorisotyön jatkokehitys ja pilotointi (Nuorisopalvelut)</p> <p>2.3 Turvalliset, terveelliset ja toimivat työ- ja toimitilat. Tilojen tehokkaampi käyttöaste (Nuorisopalvelut)</p>	<p>2.1 Tila on avattu ja yhteistyötahot on kartoitettu. Toiminnan kehittämissuunnitelma on laadittu.</p> <p>2.2. Kehittämishojelman arviointi</p> <p>2.3 Henkilöstö- ja käyttäjäkyselyt</p>	<p>2.1. Tila on avattu ja toiminta on käynnissä. Ohjaamo-tyyppisen toiminnan kehittämissuunnitelma valmistuu 12/2024 ja toiminta on tavoitteena aloittaa tammikuussa 2025.</p> <p>2.2. Loma-ajan toimintojen suunnittelussa on kuultu nuorten toiveita. Toiminta on sisällöltään monipuolista.</p> <p>2.3. Nuokku toimii yhteiskoulun ja Montun tiloissa sekä Artjärvellä Vuorenmäen koululla. Toimintaa on neljänä arkipäivänä viikossa.</p>	<p>2.1. Tila on avattu ja toiminta on käynnissä. Ohjaamo-tyyppisen toiminnan kehittämissuunnitelma valmistui hanketyön tuloksena 12/2024, mutta toiminta on päätetty järjestää Orimattilassa muulla tavoin.</p> <p>2.2. Loma-ajan toimintojen suunnittelussa on kuultu nuorten toiveita. Toiminta on sisällöltään monipuolista. Lomatoimintoihin osallistui vuonna 2024 aiempaa vähemmän nuoria.</p> <p>2.3. Nuokku toimi yhteiskoulun ja Montun tiloissa sekä Artjärvellä Vuorenmäen koululla. Toimintaa oli neljänä arkipäivänä viikossa.</p>	<p>Toteutu</p> <p>u</p>
<p>3.1 Sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen (Nuorisopalvelut)</p> <p>3.2 Henkilökohtaisen osaamisen lisääminen (Nuorisopalvelut)</p>	<p>3.1 Kaupungin viestintästrategia on laadittu. Strategiaa noudatetaan nuorisopalveluissa esihenkilön ohjeistuksin.</p> <p>3.2 Täydennyskoulutus suunnitelma on laadittu.</p>	<p>3.1 Toimitaan kaupungin viestintästrategian mukaisesti.</p> <p>3.2 Täydennyskoulutuksiin osallistuminen on mahdollistettu. Tehtävankuviin liittyvät</p>	<p>3.1 Toiminnassa on toteutettu kaupungin viestintästrategiaa.</p> <p>3.2 Täydennyskoulutuksiin osallistuminen on mahdollistettu. Tehtävankuviin liittyvät</p>	<p>Toteutu</p> <p>u osittain</p>

3.3 Työilmapiiriä ja laatua kehitetään (Nuorisopalvelut)	Kehityskeskustelut on pidetty ohjeistuksen mukaisesti. 3.3 Työilmapiiriä seurataan ja havaitut epäkohdat kirjataan. Epäkohtiin on puututtu.	kehityskeskustelut on aloitettu. 3.3 Työilmapiiriä on seurattu ja tarvittaessa puututtu epäkohtiin.	kehityskeskustelut käytiin loppuvuodesta 2024. 3.3 Työilmapiiriä on seurattu ja tarvittaessa puututtu epäkohtiin.	
1.1 Lapsen hyvinvoinnin tekijöiden laadunhallintaa seurataan ja kehitetään sisäisen observoinnin ja kehittävän arvioinnin avulla (Varhaiskasvatuspalvelut)	1.1 Omat observoijat koulutettu ja observointiaineisto analyysia varten kerätty 2024 1.2 Valssi-arviointikierrros ja seudullinen arviointi esiopetukseen toteutettu, analyysi käsitelty henkilöstön kanssa ja tiedotettu huoltajille 2024	1.1. Observointi ja aineiston keruu meneillään. 1.2. Seuraava Valssi-arviointikierrros 2024-2025 käynnistynyt	1.1. Kehittävä Palaute - analyysi valmis. Lapsen hyvinvoinnin osatekijöistä oppiminen ja emootiot selkeästi parantuneet samoin kuin aikuisen osallistuva työote. Käsittely aikataulutettu purkua ja kehittämistoimenpiteitä varten. 1.2. Valssi-arviointitulokset valmiit. Vahvuutena leikki toiminnan keskiössä, oppimisympäristöjen kehittäminen kehittämistoimenpiteeksi.	Toteutuu
2.1 Päiväkotiverkkoa supistetaan palvelutarpeen vähentyessä ja toiminnan tehostamiseksi (Varhaiskasvatuspalvelut) 2.2 Päiväkotien työtilaratkaisuja suunnittelu-, kehittämis- ja arviointityön sujuvoittamiseksi kehitetään osana päiväkotiverkkoa (Varhaiskasvatuspalvelut)	2.1. Huonokuntoisimmista päiväkotitiloista luopuminen 2024 (Virenojan esiopetus, Lilliputti) 2.2. Suunnitelma päiväkotiverkosta 2025 - 2030 käynnistetty 2.2. Suunnitelma työtilaratkaisusta 2025-2030 käynnistetty	2.1. Päiväkoti Lilliputin toiminta päättynyt 31.7. Virenojan esiopetusryhmää ei muodostettu 2024-2025. 2.2. Palveluverkon suunnittelu (roadmap) 2025-2026 käynnistynyt tiekartan mukaisesti 2.3. Erityisopetuksen työtilaratkaisu toteutunut, päiväkotien välttämättömät työtilaratkaisut eivät ole edenneet	2.1. Päiväkoti Lilliputin toiminta päättynyt 31.7. Virenojan esiopetusryhmää ei muodostettu 2024-2025. 2.2. Palveluverkon suunnittelu (roadmap), edistäminen suhteutettu päätöksiin. 2.3. Erityisopetuksen työtilaratkaisu toteutunut, päiväkotien välttämättömät työtilaratkaisut eivät ole edenneet.	Toteutuu osittain
3.1 Henkilöstön työhyvinvointia kehitetään vahvistamalla pedagogiikkaansa kehittäviä ja oppivia työyhteisöjä sekä työhyvinvointia tukevaa kunnioittavaa ja vastuullista työpaikkavuorovaikutusta	3.1 Laatuja, jaettua johtajuutta ja pedagogiikan kehittämistä tukevat varhaiskasvatuksen yhteiset ja sovitut työvälineet ovat käytössä kaikissa lapsiryhmissä 3.1 Sujuvaa työpäivä-ohjeen mukainen toimintatapa käytössä kaikissa lapsiryhmiäimeissä	3.1. Yksiköiden toimintasuunnitelmien laatiminen käynnissä. Arvioinnin vuosikello tiimin työn tueksi valmis. 3.2. Varmistetaan tarvittaessa Sujuvaa työpäivä-ohjeen mukainen toiminta	3.1. Yksiköiden toimintasuunnitelmien laatiminen ajantasaista. Arvioinnin vuosikello tiimin työn tueksi valmis. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman päivitystyö edennyt.	Toteutuu

(Varhaiskasvatuspalvelut)	3.1 Henkilöstökyselyn mukaiset osallistavat kehittämistoimenpiteet on käynnistetty ja niiden toteutumista seurataan kaikissa yksiköissä	3.3. Varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutui positiivisen pedagogiikan ja työhyvinvoinnin kehittämispäivä 10.5. Lintulan päiväkotijatkoo positiivisen pedagogiikan kehittäjäpäiväkotina.	3.2. Varmistettu Sujuvaa työpäivää- ohjeen mukainen toiminta 3.3. Varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutui positiivisen pedagogiikan ja työhyvinvoinnin kehittämispäivä 10.5.2024. Lintulan päiväkotijatkoo positiivisen pedagogiikan kehittäjäpäiväkotina.	
1. Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen	1.1 Uusi KOHA-kirjastojärjestelmä on otettu käyttöön 1.2 Taidemuseon pysyvän kokoelman digitalisointia jatketaan ja digitoidun kokoelman näkyvyyttä lisätään 1.3 Kulttuuripalvelut toteuttaa pysyvän kulttuuripalveluita koskevan kyselyyn kaupunkilaisille ja kesäasukkaille kaupungin uusituille verkkosivuille.	1.1. Uusi KOHA-järjestelmä otetaan käyttöön 30.9.2024. 1.2. osana Taidemuseon kokoelmien digitointia teoksia on uudelleen kuvattu. 1.3. Kulttuurikyselyn sijaan uuden vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelualueen työn tueksi tehdään marraskuussa koko palveluluettua koskeva kuntalaiskysely.	1.1. KOHA otettu käyttöön lokakuussa 2024. 1.2. Taidemuseon kokoelman teoksia digitoitu, jatketaan 2025. 1.3. Ei toteutunut, tavoite 2025 tehdä vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluiden osalta palvelukohtaisia kehittämiskyselyitä.	Toteutuu osittain

Henkilöstömäärät

Henkilöstömäärä	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Hallinto	3,8	3,8	3,8	4,08
Opetuspalvelut	221	224	218,3	216,9
Kulttuuripalvelut	0,16	0,04	0,2	0,24
Museopalvelut	1,93	2,3	1,3	2,6
Kirjastopalvelut	7,56	6,1	7,8	7,7
Nuorisopalvelut	6,4	7	7	6,9
Varhaiskasvatuspalvelut	149,5	138,5	143	138
Toimiala yht.	390,4	381,74	381,4	376,42

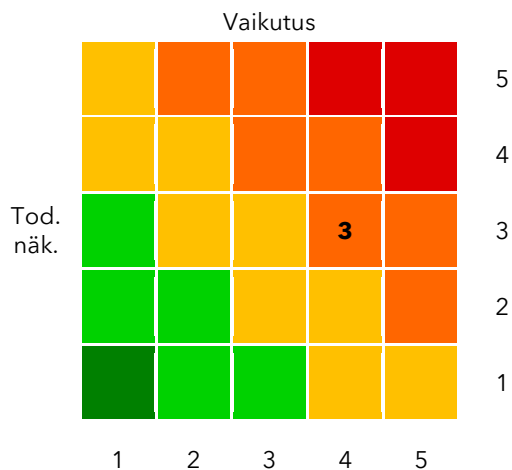
Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
---------------------	---------	---------	---------	---------

Lapsia kunnallisten varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen piirissä lkm	551	554	450	497
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	152	167	150	167
Perusopetuksen kustannukset € / oppilas	10 478	11 658	11 926	10 923
Perusopetuksen oppilasmäärä	1774	1767	1720	1713
Lukiokoulutuksen kustannukset € / oppilas	10 880	14 430	12 602	14 217
Opiskelijamäärän keskiarvo	195	177	190	168
Opetuskiinteistöt	10	10	9	9
Pääkirjaston ja kirjastoauton käyntikerrat	60 935	67 447	61000	67 822
Kokonaislainaus	197 940	230 267	200 000	192 138
Kävijät nuorisopalvelujen tapahtumissa sekä asiakasmäärät nuorisotiloissa ja nuorten toiminnoissa	7069	6 020	5000	5 133
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	141	153	150	158
Taidemuseon kävijämäärä	4078	4 860	5500	4 116
Kulttuuripalveluiden järjestämät tapahtumat (uusi)	110	157	100	185
Wellamo-opiston orimattilaiset opiskelijat	1 198	1 423	1300	2 618
Avoin päiväkotikiin Kimpan kävijät	3478	967	1000	664

Riskienhallinta

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Toteuma	Tila
Toiminnallinen riski	Henkilöstön vaihtuvuuden jatkuminen	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen. Esihenkilötyön tukeminen.	Henkilöstön hyvinvointia parantavia toimenpiteitä on jatkettava. Varhaiskasvatuksen toimistosiihteerin sijaistuksissa on vaihtuvuutta ja perehdyttäminen vienyt vs. hallinto- ja talousasiantuntijan ja varhaiskasvatuspäällikön ja palveluohjauksesta vastaavan työaika runsaasti, jotta keskeiset prosessit on voitu turvata. Kesätyöntekijöiden ja sijaisten ottokielto on rajannut kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden toimintoja merkittävästi. Poikkeusjärjestelyillä muun muassa vuosilomien jaksotuksessa palvelut on pystytty toteuttamaan jonkin verran aiempia vuosia rajoitetummin, mutta ratkaisu on omiaan herättämään huolen henkilöstön pysyvyydestä ja jaksamisesta loppuvuoden aikana.	Riskiarvo pysynyt ennallaan →

Toiminnallinen riski	Osaavan/kelpoisen henkilöstön rekrytointiongelmat	Tod. näk.: 3 Vaikutus : 4 12	Huolehditaan tehtävien pito-/vetovoimasta olemassa olevien resurssien ja realiteettien puitteissa mahdollisimman hyvin.	Rekrytointien viivästyminen aiheutti epävarmuutta, mutta kaikki opetuspalveluissa avoinna olleet paikat saatiin täytettyä. Hakijoita avoimiin tehtäviin oli kohtuullisesti, vaikka osa tehtävistä voidaan toistaiseksi täyttää vain määräaikaisina. Varhaiskasvatuksessa on edelleen kelpoisten opettajien ja erityisopettajien saatavuusongelma. Noin kolmasosassa toimista on ei-kelpoinen. Lintulan päiväkotia on toiminut ilman apulaisjohtajaa myöhäisestä rekrytointiajankohdasta ja yleisestä rekrytointiongelmasta johtuen. Varhaiskasvatuksessa on ajoittaista lyhytaikaisten sijaisten saantivaiketta, jolloin henkilöstön työvuoroihin joudutaan tekemään toistuvia muutoksia palvelun järjestämiseksi. Varhaiskasvatushenkilöstön puuttuessa päiväkotien aukioloaikoja on supistettu yhteensä alle viitenä päivänä koko varhaiskasvatustilanteissa. Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluissa ainoat rekrytoinnit ovat liittyneet vuorotteluvapaan ja palveluaikojen määräaikaiseen / osa-aikaiseen varmistamiseen.	Riskiarvonnousut
Taloudellinen riski	Sisäilma-tms. tilahaasteiden realisoituminen ennakoitua nopeampina/akuutteina väistötila- tms. tarpeina.	Tod. näk.: 3 Vaikutus : 4 12	Palveluverkkotyö, sisäilmatyöryhmä.	Järvikunnan koulun sisäilmaongelmiin liittyvä tilanne on selkiytynyt ja kesän 2024 aikana tehdyt korjaukset tuovat toivottavasti pysyvän parannuksen tilanteeseen. Lintulan päiväkodin sisäilmaselvitys ei pitkittyneestä tilanteesta	Riskiarvonnousut

				<p>huolimatta johtanut väistötilatoimenpiteisiin, tilanteeseen reagoidaan korjauksin. Myös Myllylän ja Peltolan päiväkodit ovat pitkittyneen sisäilmatilanteen vuoksi toimenpidejonossa.</p> <p>Kulttuuritalon henkilöstötilojen sisäilmaongelmat jatkuvat. Tilanteesta on tehty jälleen sisäilmailmoitus, joka liittyy tilapalveluiden vuonna 2020 tekemään selvitykseen.</p>	
--	--	--	--	--	--

Hallinto
Talouden ja toiminnan toteutuminen

HALLINTO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	TP 2024	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 000	0	10 000	6 400	-3 600	-36,0%
MYYNTITUOTOT	0	0	0	3 849	3 849	
TUET JA AVUSTUKSET	10 000	0	10 000	2 550	-7 450	-74,5%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-425 170	0	-425 170	-429 035	-3 865	-0,91%
HENKILÖSTÖKULUT	-292 720	0	-292 720	-290 451	2 269	0,78%
PALKAT JA PALKKIOT	-243 700	0	-243 700	-245 703	-2 003	-0,82%
HENKILÖSIVUKULUT	-49 020	0	-49 020	-44 747	4 273	8,72%
ELÄKEKULUT	-42 520	0	-42 520	-38 907	3 613	8,5%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-6 500	0	-6 500	-5 841	659	10,14%
PALVELUJEN OSTOT	-73 294	0	-73 294	-71 859	1 435	1,96%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-8 405	0	-8 405	-8 454	-49	-0,58%
MUUT TOIMINTAKULUT	-50 751	0	-50 751	-58 272	-7 521	-14,82%
TOIMINTAKATE	-415 170	0	-415 170	-422 635	-7 465	-1,8%

Sivistystoimialan hallinto on keskittynyt vuoden 2024 aikana talouden tasapainottamisohjelman valmisteluun ja toimeenpanemiseen. Vuoden 2024 keväällä sivistyspalveluiden työpiste siirtyi Wanhan Amiksen vuokratiloihin. Syksyllä hallinnossa valmisteltiin vuoden 2025 alussa voimaan astuvan uuden organisaatorakenteen mukaista hallintosääntöä, uusia tiimirakenteita ja tehtäväkuvia.

Sivistystoimialan hallinnon toimintatuotot olivat 6 400 euroa. Toimintakulut olivat 429 000 euroa, josta henkilöstökulujen osuus oli 290 000 euroa. Palvelujen ostot olivat 72 000 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 8 500 euroa. Muut toimintakulut olivat 58 000 euroa, ja ne ylittivät talousarvioon 7 500 eurolla. Ylitys johtuu koneiden ja laitteiden vuokrien ennakoitua suuremmasta toteumasta.

Varhaiskasvatuspalvelut

Talouden ja toiminnan toteutuminen

VARHAISKASVATUSPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	TP 2024	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	580 700	-75 000	505 700	490 466	-15 234	-3,01%
MYYNITUOTOT	32 000	0	32 000	79 068	47 068	147,09%
MAKSUTUOTOT	348 700	-75 000	273 700	280 589	6 889	2,52%
TUET JA AVUSTUKSET	200 000	0	200 000	129 093	-70 907	-35,45%
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 715	1 715	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 517 069	130 000	-11 387 069	-10 816 726	570 343	5,01%
HENKILÖSTÖKULUT	-6 212 290	80 000	-6 132 290	-5 990 531	141 759	2,31%
PALKAT JA PALKKIOT	-5 120 980	66 700	-5 054 280	-4 991 772	62 508	1,24%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 091 310	13 300	-1 078 010	-998 759	79 251	7,35%
ELÄKEKULUT	-944 880	13 300	-931 580	-872 048	59 532	6,39%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-146 430	0	-146 430	-126 711	19 719	13,47%
PALVELUJEN OSTOT	-3 387 579	0	-3 387 579	-3 032 312	355 267	10,49%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-71 595	0	-71 595	-49 044	22 551	31,5%
AVUSTUKSET	-700 000	50 000	-650 000	-562 336	87 664	13,49%
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 145 605	0	-1 145 605	-1 182 503	-36 898	-3,22%
TOIMINTAKATE	-10 936 369	55 000	-10 881 369	-10 326 260	555 109	5,1%

Varhaiskasvatuksen palvelualueen toimintatuotot olivat yhteensä 490 000 euroa ollen 97 % tavoitteesta. Orimattilaan sijoitettujen muiden kuntien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä saadut myyntituotot toteutuivat arvioitua suurempina ollen 79 000 euroa, joka oli 47 000 euroa (47 %) arvioitua enemmän. Varhaiskasvatusmaksujen tuotot olivat 281 000 euroa ja toteutuivat 7 000 euroa (3 %) muutettua tavoitetta korkeampina. Tuet ja avustukset toteutuivat arvioitua alemmina ollen 129 000 euroa, joka on 65 % tavoitteesta. Tämä johtuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoon kohdennetun valtionavustuksen vähenemästä.

Varhaiskasvatuspalveluiden toimintakulut olivat 10,8 miljoonaa euroa ja ne alittivat talousarvion 570 000 eurolla. Henkilöstökulut olivat 6 miljoonaa euroa ja ne jäivät talousarvioon nähden 142 000 euroa pienemmiksi. Palvelujen ostojen toteuma oli 3 miljoonaa euroa, mikä jäi talousarvioon verrattuna 355 000 euroa pienemmäksi. Tämä johtuu siitä, että palvelusetelien kulut alittivat talousarvion 170 000 eurolla ja majoitus- ja ravitsemuspalveluiden kulut 164 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 23 000 euroa pienempi talousarvioon nähden. Avustusten toteuma oli 562 000 euroa ja se alitti talousarvion 88 000 eurolla. Muiden toimintakulujen toteuma oli 1,2 miljoonaa euroa, mikä oli 37 000 euroa arvioitua enemmän. Poikkeama johtuu tilavuokrien arvioitua suuremmasta toteumasta.

Varhaiskasvatuspalveluiden toimintakate oli 10,3 miljoonaa euroa ja se jäi talousarvioon nähden 555 000 euroa pienemmäksi.

Päiväkoti Lilliputista luovuttiin 1.8.2024 alkaen eikä Virenojan erillistä esiopetusryhmää perustettu lukuvuonna 2024-2025. Päiväkotiverkon tiivistymisen vuoksi Koivikon päiväkodissa avattiin lisäryhmä ja Kimpan käytössä olleet Peltolan ryhmätilat otettiin päiväkotiryhmän käyttöön. Perhepäivähoidon varahoitoa varten ei ollut enää 1.8.2024 alkaen käytössä erillistä ryhmää, vaan lapset sijoitettiin varahoitoon päiväkotiryhmiin. Kesken toimintavuoden tulevien hakemuksien osalta kyettiin vielä järjestämään paikat joko huoltajien toivomasta tai muutoin sijainniltaan toimivasta paikasta. Lasten määrä on ollut arvioitua suurempi johtuen kaikista pienimpien lasten osallistumisasteen kasvusta.

Avoimen varhaiskasvatuksen Kimppaan kohdentui tilamuutoksia ja kerhopalvelua supistettiin elokuusta alkaen. Perhepirtin kävijämäärien ollessa vielä keväällä 2024 totutulla tasolla noin 100 kävijää/kk ja syksyllä noin 30 kävijää/kk. Kerhotoiminnan piirissä oli keväällä 17 lasta ja syksyllä 8 lasta. Avoimen varhaiskasvatus Kimpan toimintakulut eivät sisälly tilinpäätökseen ja ne on oikaistu valtuuston päätöksen mukaisesti perintövaroihin.

Henkilöstömenot perustuvat kunakin kausittaisena ajankohtana vaadittavaan mitoitukseen ottaen huomioon lain vaatimukset lapsille järjestettävään tukeen. Mitoitus on varmistettava myös henkilöstön poissaolotilanteissa, kun samalla päiväkotien aukiolo pyritään pitämään mahdollisimman laajana. Kokonaisuudessaan henkilöstömäärä supistui hieman, mikä sisälsi myös säästön varhaiskasvatuksen hallinnon henkilöstömenoissa.

Rekrytointia ei kyetty meneillään olevan yt- tilanteen vuoksi käynnistämään ajoissa ja hallitusti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja useisiin opettajien toimiin ei saatu rekrytoitua kelpoista henkilöstöä. Pedagogisesti koulutetuimman henkilöstön vaje vaikeuttaa edelleen merkittävästi varhaiskasvatuksen lain mukaista toteuttamista ja myös kuormittaa muuta henkilöstöä. Vuonna 2030 voimaan astuvaan uuteen henkilöstörakenteeseen kuuluvien varhaiskasvatuksen sosionomien osuutta kasvatetaan systemaattisesti muuntamalla vapautuvia mitoitukseen tarvittavia tehtävänimikkeitä. Vuonna 2024 osuus kasvoi tosin vain hieman ja kahdesta muutetusta tehtävänimikkeestä vain toinen onnistuttiin täyttämään. Lastenhoitajien henkilöstöryhmässä saatavuus oli edelleen kohtuullisella ja ajoittain hyvällä tasolla.

Oppimisen ja kasvun tuen rakenteellisten ratkaisujen koordinoitua ja läpinäkyvyyttä, kuten tuen henkilöstöresurssin toimenkuvaa kehitettiin. Lasten aggressiokäyttäytymistä ennaltaehkäisevää ja samalla myös henkilökunnan työsuojelua parantavaa täydennyskoulutusta järjestettiin. Koulutuksellisen tasa-arvon valtionavustuksella palkattiin tuen resurssin henkilöstöä.

Kansallinen digitaalinen laadunarviointijärjestelmä Valssi-prosessi on juurtunut osaksi laadunhallintaa. Lapsivaikutusten arviointia toteutetaan Kehittävä Palaute -menetelmällä, jonka mukaan lapsen hyvinvoinnin tekijöistä oppiminen ja emootiot olivat merkittävästi parantuneet.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökyselyn tulokset olivat jo 2023 hyvällä tasolla ja edelleen paranivat vuonna 2024. Yhteishenki koetaan hyväksi, ja apua ja tukea on saatavilla hyvin. Viestinnässä ja esihenkilötyössä onnistutaan.

Opetuspalvelut

Talouden ja toiminnan toteutuminen

OPETUSPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	TP 2024	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 158 000	-60 000	2 098 000	2 112 661	14 661	0,7%
MYYNTITUOTOT	1 642 000	-60 000	1 582 000	1 665 302	83 302	5,27%
MAKSUTUOTOT	11 000	0	11 000	7 663	-3 337	-30,33%
TUET JA AVUSTUKSET	503 000	0	503 000	439 193	-63 807	-12,69%
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 000	0	2 000	502	-1 498	-74,88%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-23 590 120	265 000	-23 325 120	-23 211 543	113 577	0,49%
HENKILÖSTÖKULUT	-13 025 530	185 000	-12 840 530	-12 461 519	379 011	2,95%
PALKAT JA PALKKIOT	-10 737 620	154 300	-10 583 320	-10 379 931	203 389	1,92%
HENKILÖSIVUKULUT	-2 287 910	30 700	-2 257 210	-2 081 588	175 622	7,78%
ELÄKEKULUT	-1 981 930	30 700	-1 951 230	-1 815 553	135 677	6,95%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-305 980	0	-305 980	-266 034	39 946	13,05%
PALVELUJEN OSTOT	-5 041 961	40 000	-5 001 961	-5 246 423	-244 462	-4,89%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-482 621	0	-482 621	-674 228	-191 607	-39,7%
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 040 008	40 000	-5 000 008	-4 829 373	170 635	3,41%
TOIMINTAKATE	-21 432 120	205 000	-21 227 120	-21 098 882	128 238	0,6%

Toiminnan osalta tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti hyvin. Talouden tasapainottamisesta johtuvat säästötoimet näkyivät kouluilla henkilöstön määrän supistumisena. Palveluverkkouudistus eteni suunnitelman mukaisesti ja Kuivannon koulun lakkauttamiseen liittyvät valmistelut käynnistettiin syksyllä. Kuivannon oppilaiden lähikoulujen osoittaminen eteni valiokunnan kautta, ja prosessi saatiin päätökseen tammikuussa 2025. Syksyn aikana talousarvion laadinnan yhteydessä huomioitiin talouden tasapainottamisen vaatimat säästötoimenpiteet myös tulevalle vuodelle.

Sivistysvaliokunnan hyväksymää perusopetuksen hyvinvointiohjelmaa toteutettiin osana paikallista opetussuunnitelmaa ja lukuvuoden 2024-2025 alkaessa ohjelmaa laajennettiin myös lukioon. Vuosiluokilla 1-6 toteutuivat viikoittaiset hyvinvointitunnit ja vuosiluokilla 7-9 teemalliset oppituntikokonaisuudet. Sisältöjä koordinoiva hyvinvointiopettaja oli tukemassa kouluilla tehtävää työtä yhteistyössä hyvinvointivastaavien sekä opiskeluhoitopalvelujen kanssa.

Opetuspalveluiden henkilöstöä koulutettiin laajan turvallisuuskokonaisuuden kertauskoulutuksella. Muut koulutusaiheet liittyivät mm. hyvinvointityöhön ja vuorovaikutustaitoihin. Opetuspalveluissa kehitettiin johtamisjärjestelmää ja päivitettiin hallintosääntöä. Yhteiskoulun, Erkko-lukion ja Jokivarren koulun hallinnollinen yhdistäminen toteutui ja koulujen johtamisjärjestelmän kehitystyö edistyi suunnitellusti.

Orimattilan päivitetty opiskeluhoitosuunnitelma otettiin käyttöön kouluilla syyslukukauden alkaessa. Suunnitelman mukainen alueellinen Päijät-Hämeen poissaoloihin puuttumisen malli sekä toimenpiteet kouluun kiinnittymiseen ja poissaolojen seurantaan jalkautettiin osaksi koulujen käytänteitä. Oppimisen tuen valtakunnallinen uudistustyö käynnistyi syksyllä 2024. Opetuspalveluista annettiin lausunto ehdotuksiin uusista oppimisen tukeen liittyvistä opetussuunnitelman perusteteksteistä sekä aloitettiin valmistautuminen syksyä 2025 koskeviin muutoksiin.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa on opiskellut 30-50 oppilasta vuoden 2024 aikana, ja ryhmiä on perustettu tarveperusteisesti.

Opetuspalveluiden palvelualueella toimintatuotot olivat 2,1 miljoonaa euroa ja ne ylittivät talousarvion 15 000 eurolla. Myyntituottojen toteuma oli 1,7 miljoonaa euroa, mikä ylitti talousarvion 83 000 eurolla. Ylitystä selittää kotikuntakorvausten toteuma, joka ylitti talousarvion 145 000 eurolla. Ylitys johtuu pääosin opetus- ja kulttuuriministeriön tekemästä korjauksesta vuoden 2024 valtionosuusrahoitukseen. Talousarviossa kotikuntakorvauksiin tehtiin 60 000 euron vähennys, koska Myrskylän 7.-luokkalaiset eivät tulleet oppilaiksi Orimattilaan syksyllä 2024. Toisaalta hankeavustukset alittivat talousarvion 78 000 eurolla ja myyntituotot kunnilta jäivät talousarvioon nähden 46 000 euroa pienemmiksi.

Opetuspalveluiden toimintakulut olivat 23,2 miljoonaa euroa ja ne jäivät talousarvioon nähden 114 000 euroa pienemmiksi. Henkilöstökulut olivat 12,5 miljoonaa euroa, ja ne jäivät talousarvioon nähden 379 000 euroa pienemmiksi. Opetuspalveluiden henkilöstökuluihin kohdistettiin talouden tasapainottamispakettiin sisältyvä 185 000 euron vähennys. Opetuspalveluiden henkilöstön määrä väheni vuoden aikana noin kahdellakymmenellä henkilöllä.

Palvelujen ostojen toteuma oli 5,2 miljoonaa euroa, ja se ylitti talousarvion 244 000 eurolla. Poikkeamaa selittää pääosin se, että asiakaspalvelujen ostot kunnilta ylitti talousarvion 187 000 eurolla. Nämä kulut sisältävät muualla koulua käyvien orimattilalaisten oppilaiden opetuksen kustannuksia, jotka ylittävät opetuksenjärjestäjälle maksettavat kotikuntakorvaukset. Lisäksi toimintakulut ylittivät talousarvion matkustuspalveluissa 47 000 eurolla ja kuljetuspalveluissa 46 000 eurolla. Matkustuspalveluihin liittyvät kulut liittyivät pääosin käynnissä oleviin Erasmus-hankkeisiin. Kotikuntakorvauksia maksettiin muille kunnille 63 000 euroa arvioitua enemmän. Kulut jäivät talousarvioon nähden pienemmiksi muissa asiakaspalvelujen ostoissa 86 000 eurolla, ICT-kuluissa 36 000 eurolla, majoitus- ja ravitsemuspalveluissa 33 000 eurolla sekä opetus- ja kulttuuripalveluissa 30 000 eurolla.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma oli 674 000 euroa ja se ylitti talousarvion 192 000 eurolla. Toimisto- ja koulutarvikkeiden toteuma alitti talousarvion 65 000 eurolla. Talousarvio ylittyi oppikirjahankinnoissa 14 000 eurolla, elintarvikkeissa 22 000 eurolla, kalustossa 32 000 eurolla ja muissa materiaaleissa 29 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ylitys johtui pääasiassa uuden Orimattilan yhteiskoulun atk- ja av-laitehankinnoista.

Muiden toimintakulujen toteuma oli 4,8 miljoonaa euroa, ja se jäi talousarvioon nähden 171 000 euroa pienemmäksi. Poikkeamaa selittää se, että koneiden ja laitteiden vuokrat alittivat talousarvion 119 000 eurolla, koska uuden Orimattilan yhteiskoulun atk- ja av-laitteita hankittiin koulun omistukseen leasing-sopimusten sijasta.

Opetuspalveluiden toimintakate oli 21,1 miljoonaa euroa, ja se jäi talousarvioon nähden 128 000 euroa pienemmäksi.

Aikuiskoulutus

Talouden ja toiminnan toteutuminen

AIKUISKOULUTUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	TP 2024	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-154 101	0	-154 101	-159 208	-5 107	-3,31%
PALVELUJEN OSTOT	-68 841	0	-68 841	-50 909	17 932	26,05%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-515	-515	
MUUT TOIMINTAKULUT	-85 260	0	-85 260	-107 784	-22 524	-26,42%
TOIMINTAKATE	-154 101	0	-154 101	-159 208	-5 107	-3,31%

Wellamo-opiston järjestämiin opintoihin osallistui vuonna 2024 yhteensä 2 618 orimattilalaista. Vuoden aikana kurssien määrää Orimattilassa jouduttiin supistamaan johtuen minimi-ilmoittautumisrajojen täyttymättömyydestä.

Aikuiskoulutuksen toimintakulut olivat 159 000 euroa. Palvelujen ostot olivat 51 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 18 000 eurolla. Muut toimintakulut olivat 108 000 euroa, ja ne muodostuvat rakennusten vuokrista. Vuokramenot ylittivät talousarvion 22 000 eurolla. Toimintakate oli 159 000 euroa. Muiden toimintakulujen ylitys johtuu opiston toiminnalle vuokrattujen ulkopuolisten tilojen lievistä vuokrankorotuksista, Kulttuuritalon taideluokan keramiikkauunien vaihdosta johtuvista sähköasennustöistä sekä siitä, että jo vuonna 2023 tapahtuneita opiston käyttöön kaupungin sisäisten ja ulkopuolisilta vuokrattujen tilojen vuokrien nousuja ei ollut huomioitu vuoden 2024 talousarviossa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Talouden ja toiminnan toteutuminen

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	TP 2024	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	56 000	0	56 000	29 613	-26 387	-47,12%
MYYNITUOTOT	5 000	0	5 000	3 521	-1 479	-29,59%
MAKSUTUOTOT	15 000	0	15 000	12 782	-2 218	-14,79%
TUET JA AVUSTUKSET	20 000	0	20 000	1 920	-18 080	-90,4%
MUUT TOIMINTATUOTOT	16 000	0	16 000	11 391	-4 609	-28,81%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-980 560	0	-980 560	-969 104	11 456	1,17%
HENKILÖSTÖKULUT	-438 070	0	-438 070	-408 242	29 828	6,81%
PALKAT JA PALKKIOT	-361 450	0	-361 450	-343 146	18 304	5,06%
HENKILÖSIVUKULUT	-76 620	0	-76 620	-65 095	11 525	15,04%
ELÄKEKULUT	-66 330	0	-66 330	-57 111	9 219	13,9%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-10 290	0	-10 290	-7 985	2 305	22,4%
PALVELUJEN OSTOT	-123 754	0	-123 754	-139 142	-15 388	-12,43%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-116 800	0	-116 800	-119 924	-3 124	-2,67%
AVUSTUKSET	-12 000	0	-12 000	-12 000	0	0,0%
MUUT TOIMINTAKULUT	-289 936	0	-289 936	-289 797	139	0,05%
TOIMINTAKATE	-924 560	0	-924 560	-939 491	-14 931	-1,61%

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden toimintatuotot olivat 30 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 26 000 eurolla. Poikkeama johtuu siitä, että talousarvioon oli varattu 20 000 euroa valtion ja muiden toimijoiden kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluille myöntämiä avustuksia, mutta avustusten hakeminen jäi toteutumatta. Toimintakulujen toteuma oli 969 000 euroa, ja se alitti talousarvion 11 000 eurolla. Henkilöstökulut olivat 408 000 euroa, ja ne jäivät talousarvioon nähden 30 000 pienemmiksi. Palvelujen ostojen toteuma oli 139 000 euroa, ja se ylitti talousarvion 15 000 eurolla. Toimintakate oli 939 000 euroa, ja se ylitti talousarvion 15 000 eurolla.

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden osalta vuosi oli haastava. Henkilöstön pitkät poissaolot, sijaisten rekrytoimista koskevat rajoitukset sekä kirjaston uuden KOHA-järjestelmän käyttöönotto aiheuttivat kirjaston ja taidemuseon aukioloissa merkittäviä supistuksia sekä Kotiseutumuseon olemista kiinni koko vuoden 2024. Tilinpäätökseen henkilöstömenoista on korjattu perintövaroilla maksettavaksi yhden henkilötyövuoden suuruinen osuus. Taidemuseon osalta kesätyöntekijöiden sekä määräaikaisten työntekijöiden palkkausrajoituksista johtuvat taidemuseon kiinniot viikonloppuisin. Tämä sekä talouden säästötoimista johtunut erilaisten tapahtumien, kuten taiteiden illan, toteutumattomuus näkyvät selvästi taidemuseon kävijätalastoissa erityisesti syyskuusta joulukuuhun. Palveluiden ostoissa näkyy muutaman kuukauden vanhan ja uuden kirjastojärjestelmän päällekkäisyydestä johtuvat kustannukset sekä muun muassa jo vuonna 2023 tiedossa ollut kirjastojärjestelmän uusimisesta johtuva tarve uusia kirjaston palautusautomaatti. Hankinnan sijaan kirjasto teki viisivuotisen leasing-sopimuksen, joka sisältää myös sopimuksen aikaiset huollot. Avustusmäärärahojen karsiminen yhdellä kolmasosalla vaikeutti vuonna 2024 yhdistysten orimattilalaisille toteuttamia kulttuuritapahtumia.

Nuorisotoimi

Talouden ja toiminnan toteutuminen

NUORISOTOIMI	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	TP 2024	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	105 000	0	105 000	80 143	-24 857	-23,67%
MAKSUTUOTOT	5 000	0	5 000	7 687	2 687	53,75%
TUET JA AVUSTUKSET	100 000	0	100 000	72 456	-27 544	-27,54%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-504 333	10 000	-494 333	-417 310	77 023	15,58%
HENKILÖSTÖKULUT	-368 480	40 000	-328 480	-295 703	32 777	9,98%
PALKAT JA PALKKIOT	-304 030	33 300	-270 730	-247 639	23 091	8,53%
HENKILÖSIVUKULUT	-64 450	6 700	-57 750	-48 064	9 686	16,77%
ELÄKEKULUT	-55 790	6 700	-49 090	-41 888	7 202	14,67%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-8 660	0	-8 660	-6 176	2 484	28,68%
PALVELUJEN OSTOT	-42 292	0	-42 292	-40 816	1 476	3,49%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-27 700	0	-27 700	-6 582	21 118	76,24%
AVUSTUKSET	-17 100	0	-17 100	-17 110	-10	-0,06%
MUUT TOIMINTAKULUT	-48 761	-30 000	-78 761	-57 098	21 663	27,5%
TOIMINTAKATE	-399 333	10 000	-389 333	-337 167	52 166	13,4%

Nuorisopalveluiden toimintatiloissa tapahtui merkittäviä muutoksia vuoden 2024 aikana. Pappilantien omasta nuorisotilasta jouduttiin luopumaan, ja nuorisotilatoiminta siirtyi elokuun 2024 alusta uudelle yhteiskoululle. Nuorten tila Montun toimintaa kehitettiin hanketyön voimin 15-29-vuotiaiden nuorten matalan kynnyksen kohtaamispaikaksi, jossa toteutui vuoden aikana yhteisöllisen oleskelutilan lisäksi kahvilatoimintaa sekä teemallisia tapahtumailtoja. Sekä yhteiskoulun nuorisotila että keskustan nuorten tila Monttu eivät onnistuneet houkuttelemaan nuoria toivotulla tavalla, ja niiden kävijämäärät jäivät tavoitteesta. Nuorisopalveluiden retket herättivät vähemmän kiinnostusta kuin aikaisemmin, mutta loma-aikojen toiminnoissa puolestaan saavutettiin hyviä kävijämääriä.

Perusnuorisotyön lisäksi Orimattilassa halutaan kehittää koulunuorisotyötä, ja kesällä 2024 palkattiin Jokivarren koululle oma koulunuorisotyöntekijä. Hankerahoituksen voimin jatkettiin myös alakoulunuorisotyötä Myllylän koulussa vuoden loppuun saakka. Etsivän nuorisotyön asiakasmäärät kasvoivat vuoden 2024 aikana, ja työmuodon laajentamista suunniteltiin loppuvuodesta hankehakujen yhteydessä.

Nuorisopalveluiden toimintatuotot olivat 80 000 euroa. Toimintatuotot alittivat talousarvion 25 000 eurolla, mikä johtuu hankeavustuksien arvioitua pienemmästä toteumasta. Hankeavustusta kohdistettiin etsivän nuorisotyön lisäksi nuorten tila Montun ohjaus- ja palvelupisteen kehittämiseen.

Toimintakulut olivat yhteensä 417 000 euroa, ja ne jäivät talousarvioon nähden 77 000 euroa pienemmiksi. Henkilöstökulut olivat 296 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 33 000 eurolla. Palvelujen ostojen toteuma oli 41 000 euroa. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa toteuma oli 7 000 euroa, mikä jäi talousarvioon nähden 21 000 euroa pienemmäksi. Avustuksiin varattu 17 000 euroa käytettiin kokonaan. Muut toimintakulut olivat 57 000 euroa, ja ne alittivat talousarvion 22 000 eurolla. Alitus johtuu siitä, muutetussa talousarviossa muihin toimintakuluihin lisättiin Nuorten aikuisten tila Orimattilaan -hankkeeseen liittyvä 30 000 euron avustus, joka oli jäänyt siirtämättä edelliseltä vuodelta vuodelle 2024. Nuorisotilatoiminnan siirtyminen koulun yhteyteen on vaikuttanut kuluihin laskevasti, mutta toimintaan osallistuvien nuorten määrä on vähentynyt.

Nuorisopalveluiden toimintakate oli 337 000 euroa, joka jäi talousarvioon nähden 52 000 euroa pienemmäksi.